

3. kvartal

2016

Innhold

Hovedtrekk i 3. kvartal	03
Nøkkeltall for Orklakonsernet	03
Fortsatt fremgang i merkevareområdet	04
Strukturelle tiltak	04
Finansielle forhold	04

Forretningsområdene	05
Orkla Foods	05
Orkla Confectionery & Snacks	05
Orkla Care	06
Orkla Food Ingredients	06
Orkla Investments	07
Hydro Power	07
Financial Investments	07
Sapa	07
Jotun	07

Kontantstrøm og kapitalforhold	07
Utsikter fremover	08

Sammendratt resultatregnskap	09
Resultat pr. aksje	09
Sammendratt oppstilling over totalresultat	09
Sammendratt konsernbalanse	10
Sammendratt utvikling egenkapital	10
Sammendratt kontantstrøm IFRS	11
Noter	11

Mer informasjon om Orkla på www.orkla.no/investor

Foto: Ole Walter Jacobsen.

Ansatte i Orkla, deres barn og venner, er modeller på bildene, som er tatt av fotograf Ole Walter Jacobsen.

Design og layout av Design Container.

Hovedtrekk i 3. kvartal

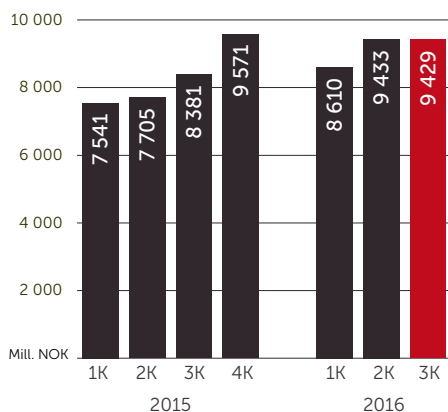
- EBIT (adj.)¹ for konsernet endte på 1.178 mill. kroner i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 19 %
- Merkevareområdet hadde en organisk³ omsetningsvekst på 2,0 % og en vekst i EBIT (adj.)¹ på 15 %
- Merkevareområdets EBIT (adj.)¹-margin endte på 13,2 % tilsvarende en økning på 0,1 %-poeng. Omsetningsdrevet resultatfremgang og kostnadsforbedringer ble motvirket av utvanningseffekter fra inkludering av oppkjøpte selskaper
- Merkevareområdet har også i 3. kvartal gjennomført flere oppkjøp, i tillegg til interne kostnadsforbedringsprogrammer
- Malerverktøyselskapet Harris ble konsolidert fra og med 1. september
- Godt bidrag fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper, i hovedsak drevet av svært god vekst i Sapa og godt resultat fra Jotun
- Resultat pr. aksje endte på 1,05 kroner, tilsvarende en økning på 31 %

Nøkkeltall for Orklakonsernet

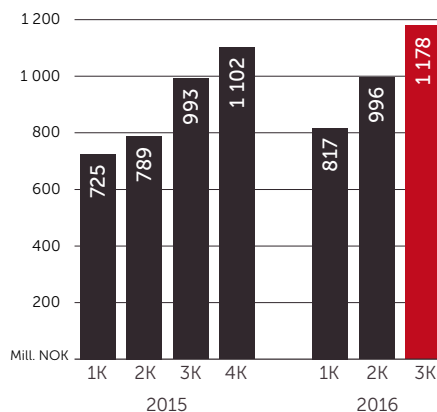
Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2016	2015	2015	2016	2015
Driftsinntekter	2	27 472	23 627	33 198	9 429	8 381
Driftsinntekter merkevareområdet	2	26 688	22 688	32 002	9 179	8 064
Organisk omsetningsvekst merkevareområdet (%)		2,5	2,3	2,8	2,0	2,3
EBIT (adj.) ¹	2	2 991	2 507	3 609	1 178	993
EBIT (adj.) ¹ merkevareområdet	2	3 051	2 644	3 839	1 209	1 055
Resultat før skattekostnad		3 838	3 144	4 090	1 328	1 069
Resultat pr. aksje utvannet (NOK)		3,12	2,50	3,24	1,05	0,80
Kontantstrøm fra driften*	13	1 957	2 064	3 641	1 070	712
Netto rentebærende gjeld	6	9 474	8 928	7 805		
Egenkapitalandel (%)		59,1	60,1	62,2		
Net gearing ⁴		0,29	0,28	0,23		

*Eksklusive Financial Investments

Driftsinntekter

EBIT (adj.)¹

9.429

DRIFTSINNTEKTER
Konsernets driftsinntekter ble 9.429 mill. kroner i 3. kvartal 2016

1.178

EBIT (ADJ.)¹
Konsernets EBIT (adj.)¹ ble 1.178 mill. kroner i 3. kvartal 2016

¹Driftsresultat før andre inntekter og kostnader

²Tall i parentes er for tilsvarende periode foregående år

³Justert for valutaomregningseffekter og strukturelle endringer

⁴Netto rentebærende gjeld/Egenkapital

Fortsatt fremgang i merkevareområdet

Merkevareområdet

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2016	2015	2015	2016	2015	2015
Driftsinntekter	26 688	22 688	32 002	9 179	8 064	
Organisk omsetningsvekst (%)	2,5	2,3	2,8	2,0	2,3	
EBIT (adj.) ¹	3 051	2 644	3 839	1 209	1 055	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	11,4	11,7	12,0	13,2	13,1	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	2 938	2 747	4 627	1 330	958	
Netto fornyelsesinvesteringer	(989)	(593)	(859)	(266)	(232)	
Kontantstrøm fra driften	1 949	2 154	3 768	1 064	726	
Ekspanjonsinvesteringer	(132)	(236)	(388)	(35)	(77)	

1.1.–30.9.2016				
Salgsinntekter %-vis endring	FX	Struktur	Organisk vekst	Sum
Branded Consumer Goods	3,7	11,4	2,5	17,6

Merkevareområdet hadde 2,0 % organisk³ omsetningsvekst i 3. kvartal. Veksten var drevet av Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks og Orkla Care, mens Orkla Food Ingredients hadde en organisk³ salgstilbakegang i kvartalet.

Orkla Foods leverte tilfredsstillende organisk³ vekst drevet av positive effekter fra den utvidede distribusjonsavtalen med PepsiCo, vellykkede lanseringer og salgsaktiviteter. Salgsfremgangen var spesielt drevet av virksomhetene i Norge, Sverige og Danmark. Orkla Confectionery & Snacks hadde bredbasert organisk³ omsetningsvekst, delvis drevet av distribusjonsavtalen med PepsiCo og en rekke vellykkede innovasjoner. Orkla Care leverte god organisk³ salgsvekst til tross for et fortsatt krevende konkurranseklima, særlig for den norske virksomheten i Orkla Home & Personal Care og kategorien vektkontroll. Orkla Food Ingredients hadde organisk³ salgstilbakegang drevet av markant prisnedgang på marsipan og smørblandingsprodukter samt tappt kontrakt til en industriell kunde i Norge.

Markedsveksten i Orklas kategorier var i sum positiv pr. 3. kvartal. Orkla hadde varierende utvikling mellom kategorier og markeder, men i sum var veksten for merkevareområdet på nivå med markedsveksten.

EBIT (adj.)¹ for merkevareområdet endte på 1.209 mill. kroner (1.055 mill. kroner)², tilsvarende en vekst på 15 %. Veksten var drevet av god salgsfremgang, omfattende kostnadsforbedringsprogrammer og oppkjøpte virksomheter.

Salgsfremgang og kostnadsforbedringsprogrammer bidro positivt til EBIT (adj.)¹-marginen i 3. kvartal, dette ble imidlertid motvirket av utvanningseffekter fra oppkjøpte selskaper. I sum endte EBIT (adj.)¹-marginen på 13,2 %, som var 0,1 %-poeng over fjoråret.

Strukturelle tiltak

Orkla har gjennom 3. kvartal fortsatt arbeidet med effektivisering av fabrikkstrukturen. I tillegg til pågående effektiviseringstiltak har nye avtaler om oppkjøp blitt inngått.

I mai 2016 inngikk Orkla gjennom sitt heleide datterselskap Orkla House Care Norge AS avtale om å kjøpe L.G. Harris & Co. Limited, en ledende leverandør av «gjør-det-selv»-malerverktøy i Storbritannia. Med dette kjøpet dobler Orkla House Care sin virksomhet. Den 29. juli ble avtalen godkjent av britiske konkurransemyndigheter. Kjøpet ble gjennomført 31. august og Harris inngår med regnskapsmessig virkning i forretningsområdet Orkla Care fra 1. september 2016.

Orkla Food Ingredients har gjennom sitt heleide datterselskap Sonneveld Group B.V. signert og gjennomført en avtale om kjøp av 70 % av aksjene i Broer Bakkerijgrondstoffen B.V., som er en ledende produsent av mandelmasse, bakeriingredienser og iskrempulver i Nederland. Selskapet ble regnskapsmessig innregnet fra 1. september 2016.

Orkla har gjennom sitt heleide datterselskap Orkla Health Poland signert og gjennomført en avtale om kjøp av merket Colon-C gjennom en eiendelstransaksjon. Med dette kjøpet styrker Orkla sitt fotfeste innen magehelse, som er en raskt voksende kategori. Colon-C er en ledende merkevare innen kategorien konstipasjon og er markedsledende innen fibersegmentet i Polen. Merkevaren vil bli konsolidert i Orklas regnskap fra og med 1. oktober 2016.

For mer informasjon om oppkjøpene, se note 5.

Finansielle forhold

Orklas driftsinntekter i 3. kvartal endte på 9.429 mill. kroner (8.381 mill. kroner)², tilsvarende en inntektsvekst på 13 %. Fremgangen var relatert til både god organisk³ omsetningsvekst og strukturell vekst innen merkevareområdet. I tillegg bidro valutaomregnings-effekter ved konsolidering positivt på merkevareområdets driftsinntekter med 29 mill. kroner i 3. kvartal.

For konsernet endte EBIT (adj.)¹ på 1.178 mill. kroner (993 mill. kroner)² i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 19 %. For merkevareområdet endte EBIT (adj.)¹ på 1.209 mill. kroner (1.055 mill. kroner)² i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 15 %.

Konsernets andre inntekter og kostnader utgjorde -149 mill. kroner (-96 mill. kroner)² i 3. kvartal, se note 3. Dette var i hovedsak relatert til oppkjøps- og integrasjonskostnader som følge av flere strukturelle tiltak, samt nedskrivning av eiendeler og restrukturering i Orkla Food Ingredients som i sum utgjorde -78 mill. kroner.

Resultatet fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper var på 313 mill. kroner (239 mill. kroner)², tilsvarende en vekst på 31 %. Veksten var drevet av god utvikling i Sapa og godt resultat fra Jotun. Orklas andel av resultatet i Sapa var 172 mill. kroner (54 mill. kroner)².

Netto renter endte i 3. kvartal på -40 mill. kroner (-78 mill. kroner)², hovedsakelig som følge av et lavere rentenivå. Gjennomsnittlig lånerente var 1,6 % i kvartalet og konsernets netto rentebærende gjeld ved utgangen av 3. kvartal var 9,5 mrd. kroner (8,9 mrd. kroner)².

Konsernets resultat før skatt ble 1.328 mill. kroner (1.069 mill. kroner)², og skattekostnaden ble beregnet til 235 mill. kroner (240 mill. kroner)² i 3. kvartal. Hovedårsaken til lavere skattekostnad i 2016 er redusert skattesats i Norge og Danmark sammenliknet med 2015.

Orklas resultat pr. aksje utvannet økte med 31 % fra 0,80 kroner til 1,05 kroner i 3. kvartal.

Forretningsområdene

Orkla Foods

	1.1.-30.9.		1.1.-31.12.		1.7.-30.9.	
Beløp i mill. NOK	2016	2015	2015	2016	2015	
Driftsinntekter	11 290	9 428	13 250	3 905	3 261	
EBIT (adj.) ¹	1 352	1 140	1 701	512	429	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	12,0	12,1	12,8	13,1	13,2	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1 275	1 152	1 888	561	496	
Netto fornyelsesinvesteringer	(587)	(262)	(382)	(153)	(150)	
Kontantstrøm fra driften	688	890	1 506	408	346	
Ekspansjonsinvesteringer	(118)	(216)	(368)	(31)	(71)	

- Tilfredsstillende salgs- og resultatvekst
- Fremgang relatert til oppkjøpt virksomhet, salgsvekst og effekter fra kostnadsforbedringer
- Resultatet noe svekket av leveranseutfordringer

Orkla Foods hadde i 3. kvartal driftsinntekter på 3.905 mill. kroner (3.261 mill. kroner)², tilsvarende en rapportert salgsvekst på 20 %.

Den organiske³ salgsfremgangen var 3,3 %, hovedsakelig drevet av volum/miks-vekst i Norge, Sverige og Danmark. Den utvidede distribusjonsavtalen med PepsiCo og salgsaktiviteter ga god salgsvekst i kvartalet. I tillegg bidro flere innovasjoner og lanseringer positivt, herunder ulike pizza-varianter i Norge, påleggssalater og fersk pasta i Danmark samt vegetariske ferdigretter i Sverige. I kvartalet ble det blant annet lansert en ny surdeigspizza i Sverige, som har fått god mottakelse i markedet, samt nye produkter under helsemerket Paulúns i både Sverige og Finland.

EBIT (adj.)¹ endte på 512 mill. kroner (429 mill. kroner)², tilsvarende en vekst på 19 %. Fremgangen var drevet av strukturell vekst fra oppkjøp, samt bidrag både fra salgsvekst, kostnadsforbedringer og synergiuttak i flere markeder. Hamé, som ble inkludert med virkning fra 1. april 2016, viste salgs- og resultatfremgang i kvartalet. Resultatet i kvartalet ble dog noe negativt påvirket av leveranseutfordringer i Norden, delvis knyttet til pågående restruktureringsprogrammer. Dette forventes å få noe effekt også i årets 4. kvartal. Utviklingen i EBIT (adj.)¹-marginen var flat. Inkluderingen av Hamé og distribusjonsavtalen med PepsiCo hadde en utvannende effekt på marginen.

Orkla Confectionery & Snacks

	1.1.-30.9.		1.1.-31.12.		1.7.-30.9.	
Beløp i mill. NOK	2016	2015	2015	2016	2015	
Driftsinntekter	4 434	3 995	5 813	1 501	1 452	
EBIT (adj.) ¹	596	529	843	260	238	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	13,4	13,2	14,5	17,3	16,4	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	714	430	962	289	105	
Netto fornyelsesinvesteringer	(158)	(199)	(270)	(32)	(47)	
Kontantstrøm fra driften	556	231	692	257	58	
Ekspansjonsinvesteringer	(2)	(15)	(16)	(2)	(1)	

- Fortsatt bredbasert volumdrevet salgsvekst
- Resultatfremgang i samtlige selskaper

Orkla Confectionery & Snacks hadde i 3. kvartal driftsinntekter på 1.501 mill. kroner (1.452 mill. kroner)², med en organisk³ vekst på 4,1 %. Salgsfremgangen var bredbasert, og særlig drevet av volumvekst i Norge og Sverige.

Avtalen på løsevektgodteri til Coop i Norge samt distribusjonsavtalen med PepsiCo for salg av Lay's snacksprodukter i Norge, Sverige og Finland bidro til salgsvekst i kvartalet. I tillegg bidro flere innovasjoner lansert i første halvår til salgsvekst. Nye lanseringer i 3. kvartal var blant annet IFA pastiller, KiMs Choco Bites i Danmark og popcorn i Sverige.

Oppkjøpet av NP Foods i Latvia har medført store endringer i virksomhetens struktur, og endrings- og forbedringsarbeidet har vært, og er, omfattende. I 3. kvartal viste virksomheten underliggende salgs- og resultatfremgang.

EBIT (adj.)¹ endte på 260 mill. kroner (238 mill. kroner)² i 3. kvartal, og resultatfremgangen var i hovedsak drevet av salgsveksten. EBIT (adj.)¹-marginen i kvartalet endte på 17,3 % tilsvarende en økning på 0,9 %-poeng mot fjoråret.

Orkla Care

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2016	2015	2015	2016	2015	2015
Driftsinntekter	5 010	3 894	5 534	1 726	1 410	
EBIT (adj.) ¹	770	677	881	307	269	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	15,4	17,4	15,9	17,8	19,1	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	567	861	1 224	236	207	
Netto fornyelsesinvesteringer	(99)	(43)	(75)	(47)	(10)	
Kontantstrøm fra driften	468	818	1 149	189	197	
Ekspansjonsinvesteringer	-	-	-	-	-	

- Betydelig omsetningsvekst drevet av oppkjøp og positiv organisk³ vekst
- Resultatfremgang drevet av oppkjøpte virksomheter, synergier og kostnadsreduksjoner
- Oppkjøpet av malerverktøyvirksomheten i Storbritannia er godkjent og konsolidert inn fra 1. september

Orkla Care hadde i kvartalet driftsinntekter på 1.726 mill. kroner (1.410 mill. kroner)² tilsvarende en salgsvekst på 22 %. Den organiske³ salgsutviklingen endte på 1,3 %.

Orkla Home & Personal Care hadde organisk omsetningsvekst drevet av Norge samt markedene utenfor Norden. Veksten i Norge må dog sees i lys av delvis lave sammenligningstall mot fjoråret og fortsatt krevende konkurranseklima. Orkla Health ble i kvartalet noe negativt påvirket av bortfall av en større distribusjonsavtale i Danmark, samtidig som kategorien vektkontroll fortsatt viser tilbakegang. Lilleborg Profesjonell hadde bredbasert organisk³ salgsvekst. Orkla House Care leverte organisk³ vekst, med noe variasjon mellom markedene. Pierre Robert hadde negativ organisk³ vekst i kvartalet, noe påvirket av kampanjeforskyvninger mellom kvartalene. Orkla Wound Care hadde god og bredbasert organisk³ vekst, drevet av innovasjoner og godt kampanjetrykk.

EBIT (adj.)¹ endte på 307 mill. kroner (269 mill. kroner)² i 3. kvartal. Resultatfremgangen var drevet av bidrag fra oppkjøpte virksomheter, synergier og kostnadsreduksjoner. EBIT (adj.)¹-marginen i 3. kvartal endte på 17,8 % (19,1 %)². Nedgangen mot fjoråret var i hovedsak relatert til utvanningseffekter fra inkludering av oppkjøpte selskaper samt bortfall av varemerker fra Unilever med høy lønnsomhet. Høyere innkjøpskostnader som følge av en svekket norsk krone mot flere sentrale innkjøpsvalutaer fortsatte å påvirke marginen negativt for mange av selskapene i kvartalet.

Orkla Food Ingredients

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2016	2015	2015	2016	2015	2015
Driftsinntekter	6 089	5 483	7 598	2 095	1 989	
EBIT (adj.) ¹	333	298	414	130	119	
Driftsmargin EBIT (adj.) ¹ (%)	5,5	5,4	5,4	6,2	6,0	
Kontantstrøm fra driften før investeringer	382	303	553	244	149	
Netto fornyelsesinvesteringer	(145)	(88)	(132)	(33)	(24)	
Kontantstrøm fra driften	237	215	421	211	125	
Ekspansjonsinvesteringer	(13)	(4)	(4)	(4)	(4)	

- Resultatvekst drevet av flere mindre oppkjøp
- Organisk³ salgstilbakegang drevet av lavere priser på sentrale råvarer
- Merkbar redusert lønnsomhet på smørblendingsprodukter i det europeiske markedet

Orkla Food Ingredients hadde i 3. kvartal driftsinntekter på 2.095 mill. kroner (1.989 mill. kroner)², tilsvarende en rapportert vekst på 5 %. Den organiske³ salgsnedgangen ble 0,9 %, drevet av lavere priser på marsipan og smørblendingsprodukter etter tilhørende fall i råvareprisene. I tillegg falt salget av bakeriingredienser i Norge som følge av tapt kontrakt til en industriell kunde.

Som tidligere varslet, har fortjenestemarginen på smørblendingsprodukter blitt markant redusert etter bortfallet av melkekvoter i EU som førte til overskudd av melk. Dragsbæk har kompensert for deler av inntekts- og resultatbortfallet med vellykket satsning på vegetarmat i det danske markedet og på margarin, brød og iskremprodukter på Island hvor mindre oppkjøp i tillegg til organisk³ vekst har bidratt positivt. Det var også et godt bidrag fra satsningen på iskremingredienser- og tilbehør i 3. kvartal gjennom en kombinasjon av organisk³ vekst og effekt fra noen mindre oppkjøp.

EBIT (adj.)¹ endte på 130 mill. kroner (119 mill. kroner)² i 3. kvartal, tilsvarende en vekst på 9 %. Fremgangen var drevet av strukturell vekst fra flere mindre oppkjøp. EBIT (adj.)¹-marginen endte på 6,2 % i 3. kvartal (6,0 %)².

Orkla Food Ingredients har i løpet av 3. kvartal kjøpt opp ytterligere et selskap innen bakeriingredienser i Nederland, Broer Bakkerijgrondstoffen B.V. Selskapet ble konsolidert inn med virkning fra 1. september 2016.

Orkla Investments

Hydro Power

EBIT (adj.)¹ endte på 64 mill. kroner (22 mill. kroner)² for Hydro Power i 3. kvartal. Økningen skyldtes i hovedsak vesentlig høyere realiserte kraftpriser. Områdeprisen i Sauda i perioden ble 21,2 øre/kWh (10,2 øre/kWh)², det var tilsvarende prisutvikling for Sarpsfoss, men med en noe høyere områdepris i 3. kvartal 2016 (21,3 øre/kWh). Produksjonen i 3. kvartal 2016 endte på 724 GWh (891 GWh)². Driftskostnadene i 3. kvartal var omtrent på nivå med samme periode i fjor. Fyllingsgraden i vannmagasinet i Sauda var under normalnivå ved utgangen av september. Fyllingsgraden i Glomma var 97 % av normalnivå.

Financial Investments

EBIT (adj.)¹ for Orkla Financial Investments utgjorde -7 mill. kroner (14 mill. kroner)² i 3. kvartal. De viktigste aktivitetene i kvartalet var utvikling og arbeid med salg knyttet til eksisterende eiendomsportefølje. Det har ikke vært transaksjoner i kvartalet som gir gevinster og kvartalet var preget av kostnader knyttet til enkeltprosjekter.

I kvartalet ble det solgt aksjer og finansielle eiendeler for 74 mill. kroner. Markedsverdien av den gjenværende aksjeporteføljen (inkludert fond) var ved utgangen av 3. kvartal 211 mill. kroner, med tilhørende resultatreserver på 97 mill. kroner.

Sapa (50 % eierandel)

Underliggende EBIT for Sapa økte sammenlignet med samme kvartal i fjor og ble drevet av høyere marginer og kontinuerlige forbedringer. Forbedringene ble delvis motvirket av noe lavere salgsvolumer, hovedsakelig i USA.

Sammenlignet med samme periode i fjor, økte markedsetterspørselen med 0,7 % i Nord-Amerika og 2,1 % i Europa. I Nord-Amerika bidro økt aktivitet innen bygg- og anleggsmarkedet og økende etterspørsel i bilindustrien positivt, mens transportindustrien opplevde lavere etterspørsel. I Europa var det en positiv utvikling fra bil- og transportindustrien og et mer sammensatt bilde innen bygg- og anleggsmarkedet.

Underliggende EBIT hittil i år økte sammenlignet med samme periode i fjor, drevet av de samme hovedfaktorene som for 3. kvartal.

Fremover forventes det en fortsatt moderat markedsvekst i Europa, mens enkelte markedssegmenter i Nord-Amerika viser tegn til utfaling. I både Nord-Amerika og Europa bidrar aluminiumsubstitusjonen i bilindustrien positivt.

Jotun (42,5 % eierandel)

Jotun leverte rekordhøy omsetning og et rekordhøyt driftsresultat hittil i år. Salgsveksten er primært knyttet til Decorative Paints segmentet i Midtøsten og Sørøst-Asia. Salgsveksten har avtatt over det siste kvartalet primært grunnet lavere aktivitet innen Marine Coatings segmentet og Offshore sektoren. Jotun fortsetter å investere i økt produksjonskapasitet i tråd med selskapets vekststrategi. De største investeringene for perioden gjelder bygging av produksjonsfasiliteter i Oman, Filippinene og Myanmar.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Kommentarene nedenfor er knyttet til kontantstrømoppstillingen på Orklas format og refererer til perioden 1. januar til 30. september 2016. Det henvises til note 13 i denne rapporten.

Kontantstrøm fra driften (eksklusive Financial Investments) endte på 1.957 mill. kroner (2.064 mill. kroner)² pr. 3. kvartal. Det var pr. 3. kvartal en sesongmessig oppbygging av driftskapitalen på 592 mill. kroner (-283 mill. kroner)². Økningen fra samme periode i fjor var i hovedsak relatert til en innbetalt fordring i fjor på engangskompensasjonen fra reforhandling av Unilever-avtalen. Netto fornyelsesinvesteringer var 1.040 mill. kroner (659 mill. kroner)², i hovedsak relatert til et høyere investeringsnivå i Orkla Foods som følge av pågående forbedringsprogrammer. Kontantstrøm fra driften fra Financial Investments var -129 mill. kroner (127 mill. kroner)² pr. 3. kvartal, negativt påvirket av investeringer i utviklingsprosjekter innenfor eiendomsporteføljen.

Det ble utbetalt et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje for regnskapsåret 2015. Totalt utgjorde betalte utbytter 2.599 mill. kroner pr. 3. kvartal.

For å oppfylle gjenværende opsjonsprogram har det pr. 3. kvartal blitt netto kjøpt egne aksjer for -81 mill. kroner (-112 mill. kroner)². Ekspansjonsinvesteringer utgjorde 132 mill. kroner (236 mill. kroner)² pr. 3. kvartal.

Salg av selskaper utgjorde 399 mill. kroner og var i hovedsak relatert til salg i eiendomsporteføljen samt salg av varemerket Asan. Kjøp av selskaper utgjorde -2.584 mill. kroner og var relatert til oppkjøp innen merkevareområdet, hvor Hamé og Harris utgjorde den største delen av beløpet. Pr. 3. kvartal har det, inkludert nedsalget i Gränges, blitt netto solgt aksjer og finansielle eiendeler for 1.119 mill. kroner.

Netto kontantstrøm for konsernet var -2.450 mill. kroner (-2.866 mill. kroner)² pr. 3. kvartal. Konsernets rentebærende gjeld hadde hittil i år en gjennomsnittlig lånerente på 1,8 %, i hovedsak fordelt på valutaene SEK,

EUR og DKK. Positive omregningseffekter på 781 mill. kroner som følge av endrede valutakurser har bidratt til å redusere netto rentebærende gjeld, som endte på 9.474 mill. kroner.

Egenkapitalandelen ved utgangen av 3. kvartal var 59,1 % mot 62,2 % pr. 31. desember 2015. Tilsvarende var net gearing⁴ 0,29 mot 0,23 pr. 31. desember 2015. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på langsiktig gjeld og ubenyttede kredittlinjer er 3,4 år. Orkla har en robust finansiell stilling med likviditetsreserver og kredittlinjer som mer enn overstiger låneforfall og kjente kapitalutlegg i de nærmeste 12 måneder.

Utsikter fremover

I markedene hvor Orkla har sin tilstedeværelse forventes det fortsatt moderat vekst i årene som kommer, med noe variasjon mellom markedene.

Orkla fortsetter å møte en sterk konkurranse fra importerte internasjonale merkevarer og handelens egne merkevarer. Den sterke konkurransen, innovasjoner og porteføljeoptimalisering for å møte endrede trender og konsumentbehov, gjør at Orkla må fortsette å ta grep for å sikre sin konkurransekraft og posisjon fremover. Arbeidet

med optimalisering og effektivisering av vareforsyning for å utnytte stordriftsfordeler og redusere kostnader vil fortsette fremover.

De internasjonale råvareprisene Orkla er eksponert mot, har i sum økt noe den senere tiden. Det er imidlertid stor variasjon mellom ulike råvaregrupper, og usikkerheten knyttet til utviklingen i råvarepriser fremover er generelt høy.

De ulike forretningsområdene er i større eller mindre grad eksponert mot valutarisiko. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til valutakursutviklingen fremover. Mange av Orklas norske selskaper har en betydelig andel av innkjøp i norske kroner, noe som reduserer totaleffekten av endringer i den norske kronen mot andre valutaer.

Strategien om å være et ledende merkevareselskap, med Norden og Baltikum som hovedmarkeder i tillegg til utvalgte geografier hvor vi allerede har en tilstedeværelse, ligger fast. Orkla har også gode posisjoner innenfor utvalgte produktgrupper i Sentral-Europa og India. Orkla målsetter organisk³ omsetningsvekst minst på nivå med markedsveksten og årlig justert EBIT (adj.)¹-vekst på 6–9 % innen merkevareområdet for perioden 2016–2018.

Oslo, 31. oktober 2016
I styret for Orkla ASA

Sammendratt resultatregnskap

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2016	2015	2015	2016	2015
Driftsinntekter	2	27 472	23 627	33 198	9 429	8 381
Driftskostnader		(23 627)	(20 344)	(28 532)	(7 961)	(7 123)
Av- og nedskrivninger varige driftsmidler og amortisering immaterielle eiendeler		(854)	(776)	(1 057)	(290)	(265)
Driftsresultat før andre inntekter og kostnader (EBIT adj.)	2	2 991	2 507	3 609	1 178	993
Andre inntekter og kostnader	3	(260)	(268)	(502)	(149)	(96)
Driftsresultat		2 731	2 239	3 107	1 029	897
Resultat fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper		1 217	1 022	1 111	313	239
Renter, netto		(137)	(159)	(192)	(40)	(78)
Øvrige finansposter, netto	7	27	42	64	26	11
Resultat før skattekostnad		3 838	3 144	4 090	1 328	1 069
Skattekostnad		(570)	(550)	(722)	(235)	(240)
Periodens resultat for videreført virksomhet		3 268	2 594	3 368	1 093	829
Gevinst/tap/resultat ikke videreført virksomhet		-	-	(17)	-	-
Periodens resultat		3 268	2 594	3 351	1 093	829
Minoritetens andel av periodens resultat		87	46	56	24	19
Majoritetens andel av periodens resultat		3 181	2 548	3 295	1 069	810

Resultat pr. aksje

Beløp i NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
	2016	2015	2015	2016	2015
Resultat pr. aksje	3,12	2,50	3,24	1,05	0,80
Resultat pr. aksje, utvannet	3,12	2,50	3,24	1,05	0,80
Resultat pr. aksje for videreført virksomhet, utvannet	3,12	2,50	3,25	1,05	0,80

Sammendratt oppstilling over totalresultat

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2016	2015	2015	2016	2015
Periodens resultat		3 268	2 594	3 351	1 093	829
<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert over resultat i etterfølgende perioder</i>						
Endring estimatavvik pensjoner etter skatt		-	-	(15)	-	-
<i>Poster som vil bli reklassifisert over resultat i etterfølgende perioder</i>						
Endring resultatreserve aksjer etter skatt	4	(188)	(177)	6	(35)	(77)
Endring sikringsreserve etter skatt	4	(34)	85	31	30	(38)
Ført mot egenkapital i tilknyttede og felleskontrollerte selskaper		(871)	339	685	(502)	282
Omregningsdifferanser		(667)	534	881	(351)	720
Konsernets totalresultat		1 508	3 375	4 939	235	1 716
Minoritetens andel av totalresultatet		76	59	71		
Majoritetens andel av totalresultatet		1 432	3 316	4 868		

Sammendratt konsernbalanse

Beløp i mill. NOK	Note	30.9. 2016	31.12. 2015
Immaterielle eiendeler		18 255	17 676
Varige driftsmidler		10 841	10 523
Investeringer i tilknyttede og felleskontrollerte selskaper og andre finansielle eiendeler	6	12 791	13 029
Langsiktige eiendeler		41 887	41 228
Eiendeler holdt for salg		-	182
Varelager		5 397	4 623
Beholdning eiendom under utvikling		250	216
Kunde- og andre handelsfordringer		5 691	5 267
Øvrige fordringer	6	709	625
Aksjer og finansielle eiendeler		211	1 376
Likvide midler	6	904	721
Kortsiktige eiendeler		13 162	13 010
Sum eiendeler		55 049	54 238
Innskutt egenkapital		1 994	1 994
Opptjent egenkapital		30 126	31 335
Minoritetsinteresser		412	417
Egenkapital		32 532	33 746
Avsetninger og annen langsiktig gjeld		4 181	4 191
Rentebærende gjeld langsiktig	6	10 588	8 722
Rentebærende gjeld kortsiktig	6	390	399
Leverandør- og annen handelsgjeld		4 308	3 869
Annen kortsiktig gjeld		3 050	3 311
Sum gjeld og egenkapital		55 049	54 238
Egenkapitalandel (%)		59,1	62,2

Sammendratt utvikling egenkapital

Beløp i mill. NOK	1.1. – 30.9.2016			1.1. – 30.9.2015		
	Majoritetens egenkapital	Minoritets- interesser	Total egenkapital	Majoritetens egenkapital	Minoritets- interesser	Total egenkapital
Egenkapital 1.1.	33 329	417	33 746	31 059	245	31 304
Konsernets totalresultat	1 432	76	1 508	3 316	59	3 375
Utbytte	(2 543)	(56)	(2 599)	(2 544)	(10)	(2 554)
Netto kjøp/salg egne aksjer	(81)	-	(81)	(112)	-	(112)
Endring eierandel minoriteter	(17)	(25)	(42)	(18)	117	99
Egenkapital ved periodens slutt	32 120	412	32 532	31 701	411	32 112

Sammendratt kontantstrøm IFRS

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2016	2015	2015	2016	2015
Kontantstrøm fra driften før investeringer		2 892	2 747	4 574	1 332	1 058
Mottatte utbytter og betalte finansposter		32	85	(3)	47	43
Betalte skatter		(436)	(668)	(727)	(129)	(87)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		2 488	2 164	3 844	1 250	1 014
Netto investeringer		(1 196)	(792)	(1 227)	(329)	(331)
Netto salg (kjøp) av selskaper	5	(1 852)	(691)	(779)	(614)	(199)
Netto salg aksjer og finansielle eiendeler		1 119	225	298	74	76
Andre betalinger og ikke videreført virksomhet		4	155	158	(8)	20
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(1 925)	(1 103)	(1 550)	(877)	(434)
Netto betalt til aksjonærer		(2 680)	(2 666)	(2 594)	(8)	(117)
Endring rentebærende gjeld og rentebærende fordringer ¹		2 318	(79)	(1 617)	(405)	(366)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(362)	(2 745)	(4 211)	(413)	(483)
Valutaeffekt likvide midler		(18)	174	23	(10)	169
Endring likvide midler		183	(1 510)	(1 894)	(50)	266
Likvide midler	6	904	1 105	721		

¹Rapporteres eksklusive rentebærende gjeld og fordringer som inngår i transaksjonen ved kjøp og salg av selskaper.

Se også note 13 for kontantstrøm i Orkla-format.

NOTER

NOTE 1 OVERORDNET INFORMASJON

Orkla ASAs sammendratte konsernregnskap pr. 3. kvartal 2016 ble godkjent på styremøtet 31. oktober 2016. Regnskapstillene er ikke reviderte. Orkla ASA er et allmennaksjeselskap med kontoradresse Skøyen i Oslo (Norge).

Aksjene omsettes på Oslo Børs. Delårsrapporten er utarbeidet i tråd med IAS 34 Delårsrapportering. Det er fulgt samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

Som følge av nytt regelverk rundt «Alternative resultatmål i finansiell rapportering» har konsernet tydeliggjort definisjonen av «Organisk vekst», se definisjon på side 3 i denne rapporten. Endringen i omsetningsvekst er samtidig presentert i egen tabell, splittet på elementene «Valutaeffekter», «Strukturelle endringer» og «Organisk vekst», se side 4. På samme måten er begrepet «Ekspansjonsinvesteringer» blitt definert i note 13 «Kontantstrøm Orkla-format».

I nøkkeltallsoppstillingen for konsernet er det fra 2016 lagt inn tre nye linjer som spesifiserer poster i merkevareområdet. Dette gjelder driftsinntekter, EBIT (adj.) og organisk vekst. Linjen for «Ikke videreført virksomhet» er tatt ut.

I resultatoppstillingen er linjene for «Av- og nedskrivning varige drifts-midler» og «Amortisering av immaterielle eiendeler» fra 2016 presentert på en linje. Hovedårsakene til dette er både ut fra et vesentlighetssyn og at konsernet nå presenterer EBIT (adj.) og således ikke skiller på hva som er amortiseringer. Sammenligningstillene er tilsvarende endret.

Konsernet har for øvrig ikke endret presentasjon, regnskapsprinsipper eller tatt i bruk nye standarder som vesentlig påvirker regnskaps-rapporteringen eller sammenligningen med tidligere perioder.

Konsernet har kjøpt ny virksomhet. Oppkjøpene er presentert i note 5.

NOTE 2 SEGMENTER

Driftsinntekter

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2016	2015	2015	2016	2015	2015
Orkla Group	27 472	23 627	33 198	9 429	8 381	
Branded Consumer Goods	26 688	22 688	32 002	9 179	8 064	
Orkla Foods	11 290	9 428	13 250	3 905	3 261	
Orkla Confectionery & Snacks	4 434	3 995	5 813	1 501	1 452	
Orkla Care	5 010	3 894	5 534	1 726	1 410	
Orkla Food Ingredients	6 089	5 483	7 598	2 095	1 989	
Eliminerer Branded Consumer Goods	(135)	(112)	(193)	(48)	(48)	
Orkla Investments	759	914	1 166	240	313	
Hydro Power	555	498	690	196	156	
Financial Investments	204	416	476	44	157	
HQ/Other Business/Eliminerer	25	25	30	10	4	

Driftsresultat - EBIT (adj.)¹

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2016	2015	2015	2016	2015	2015
Orkla Group	2 991	2 507	3 609	1 178	993	
Branded Consumer Goods	3 051	2 644	3 839	1 209	1 055	
Orkla Foods	1 352	1 140	1 701	512	429	
Orkla Confectionery & Snacks	596	529	843	260	238	
Orkla Care	770	677	881	307	269	
Orkla Food Ingredients	333	298	414	130	119	
Orkla Investments	177	179	211	57	36	
Hydro Power	161	105	154	64	22	
Financial Investments	16	74	57	(7)	14	
HQ/Other Business	(237)	(316)	(441)	(88)	(98)	

¹Driftsresultat før andre inntekter og kostnader

NOTE 3 ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

Beløp i mill. NOK	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.		1.7.–30.9.	
	2016	2015	2015	2016	2015	2015
M&A- og integrasjonskostnader	(149)	(116)	(248)	(36)	(64)	
Sluttoppgjør ansettelsesforhold	(47)	(55)	(142)	(26)	(12)	
Gevinst/nedskrivninger i forbindelse med samordningsprosjekter	25	(65)	(51)	-	-	
Nedskrivning i Orkla Food Ingredients	(56)	(23)	(23)	(56)	(23)	
Andre restruktureringskostnader og spesielle IFRS-effekter	(33)	(9)	(38)	(31)	3	
Sum andre inntekter og kostnader	(260)	(268)	(502)	(149)	(96)	

Det pågår fortsatt betydelige integrasjons- og restruktureringsprosjekter i konsernet. Prosjekter knyttet til integrasjon av kjøpte selskaper og til sammenslåing av fabrikker krever og vil fortsatt kreve betydelige ressurser og kostnader.

Endringer av fabrikkstrukturen i Orkla Foods innebærer store prosjekter som resulterer i både anleggsmessige justeringer og kostnader til sluttpakker. Det er vedtatt å flytte all drikkeproduksjon fra Gimsøy Kloster i Skien til Kumla i Sverige. I tillegg påløper det kostnader knyttet til flyttingene vedtatt i 2015 fra Brumunddal og Larvik til Elverum (Nora og Denja) og fra Svinninge til Skælskør i Danmark.

Det har også påløpt kostnader til fortsatt integrering av Cederroth og NP Foods, samt O. Kavli. Spesielt integreringen av Cederroth er omfattende, men også NP Foods krever en god del organisasjonsmessige tilpasninger som berører hele strukturen i Baltikum.

Det har påløpt M&A-kostnader ved oppkjøpene av Hamé, O. Kavli, merkene fra Nanso Group, Harris samt nye selskaper i Orkla Food Ingredients. Oppkjøpet av Kavli har resultert i en inntektsføring av en mindreverdi (badwill).

Nedskrivninger er omtalt i note 10.

NOTE 4 TOTALRESULTATET

Oppstilling over totalresultatet viser verdiendring på aksjer og finansielle eiendeler (resultatreserven) og verdiendring på sikringsinstrumenter (sikringsreserven). Disse størrelsene blir presentert etter skatt. Skatteeffekten pr. 3. kvartal 2016 knyttet til endring i resultatreserven utgjør 0 mill. kroner (0 mill. kroner i 2015) og skatteeffekten knyttet til endring i sikringsreserven utgjør 11 mill. kroner (12 mill. kroner i 2015).

Resultatreserve aksjer og sikringsreserve som inngår i egenkapitalen pr. 3. kvartal 2016 (etter skatt) utgjør henholdsvis 99 mill. kroner og -383 mill. kroner. Tilsvarende beløper akkumulerte omregningsdifferanser seg til 624 mill. kroner og akkumulerte poster ført mot egenkapitalen i tilknyttede og felleskontrollerte selskaper beløper seg til 822 mill. kroner pr. 3. kvartal 2016.

NOTE 5 KJØP OG SALG AV SELSKAPER

Kjøp av selskaper i 3. kvartal

Orkla House Care Norge AS har kjøpt **L.G. Harris & Co. Limited** (Harris), en ledende leverandør av «gjør-det-selv»-malerverktøy i Storbritannia med velkjente merkevarer som Harris, Lynwood, Harris Victory og T-Class. Orkla House Care dobler sin virksomhet med dette kjøpet. Harris eier to fabrikker, hvorav den ene er lokalisert i Stoke Prior i Bromsgrove, utenfor Birmingham (Storbritannia) og den andre i Zhaoqing City i Guangdong-provinsen (Kina). Til sammen har Harris nesten 1.000 ansatte. Selskapets hovedkontor ligger i Bromsgrove. Harris eier også 50 % i et joint venture med en lokal partner i India for å betjene det indiske markedet. I tillegg eier selskapet en minoritetsandel i en produsent av malerverktøy på Sri Lanka.

For siste 12 måneder pr. mars 2016, oppnådde Harris salgsinntekter på GBP 60,9 mill. (ca. 718 mill. kroner) og et EBITDA-resultat på GBP 5,7 mill. (ca. 67 mill. kroner) (ureviderte tall). Harris er innregnet fra 1. september 2016.

Orkla Food Ingredients (OFI) har kjøpt 70 % av aksjene i **Broer Bakkerijgrondstoffen B.V.** (Broer). Broer er en ledende produsent av mandelmasse, bakeriingredienser og iskrempulver i Nederland. Med egen produksjon av ferdigmiks for softis, bidrar kjøpet av Broer til ytterligere å styrke OFI sin posisjon i det nederlandske iskremmarkedet. Broer produserer først og fremst for det nederlandske B2B-markedet, men eksporterer også produktene til andre land, hovedsakelig Belgia.

Broer har til sammen 32 ansatte, og virksomheten er lokalisert i Waddinxveen, Nederland. Selskapet oppnådde en omsetning på 17 mill. euro (ca. 158 mill. kroner) i 2015 og en EBIT (adj.) på 0,7 mill. euro (ca. 6,5 mill. kroner). Selskapets tidligere eiere er de samme som eide salgs- og distribusjonsselskapet Briceland, som Orkla overtok i desember 2015. To av disse vil som minoritetsaksjonærer fortsette å eie til sammen 30 % av selskapets aksjer. Broer er innregnet fra 1. september 2016.

Orkla Health Poland har kjøpt merkevaren **Colon-C** gjennom en eiendelstransaksjon. Med dette kjøpet styrker Orkla sitt fotfeste innen magehelse, som er en raskt voksende kategori. Merkevaren Colon-C er et godkjent europeisk varemerke med vekstpotensial også utenfor det polske markedet. Colon-C oppnådde en omsetning på PLN 14,6 mill. (ca. 31 mill. kroner) i 2015. Merkevaren er innregnet i Orklas balanse fra 30. september 2016 og vil resultatmessig bli innregnet fra 1. oktober 2016. Transaksjonen innebærer ikke overdragelse av ansatte eller fabrikker.

Øvrige kjøp av selskaper i 2016

Orkla Foods har kjøpt **Hamé**, et ledende merkevarereselskap innen matvarer i Tsjekkia og Slovakia. Transaksjonen ble gjennomført 31. mars 2016. I Tsjekkia og Slovakia har Hamé ledende posisjoner innen kategoriene leverpostei, ferdigmat, ketchup, konserverte grønnsaker, syltetøy og barnemat. Produktporteføljen inkluderer merkevarer som Hamé, Májka, Znojnia og Otma. I tillegg har Hamé sterke posisjoner innen leverpostei i Ungarn, Romania og Russland. Hamé har ca. 2.400 ansatte og ti fabrikker. Hamé oppnådde i 2014 salgsinntekter på CZK 4,9 mrd. (ca. 1,7 mrd. kroner) og et nettoresultat på CZK 234 mill. (ca. 83 mill. kroner). 70 % av Hamés salgsinntekter kommer fra Tsjekkia og Slovakia.

Merverdiene relaterer seg i all hovedsak til varemerker og goodwill hvor goodwill utgjør størstedelen. Hamé er innregnet fra 1. april 2016.

Orkla Foods Danmark har kjøpt 100 % av aksjene i **O. Kavli A/S**. Selskapet er en betydelig leverandør til dagligvarehandelen i Danmark, med kjente varemerker som Fun, Grønnegården, Kavli, Scoop og Blomberg's Gløgg. Orkla eide allerede Fun-merket i de øvrige nordiske landene, og med denne avtalen fikk Orkla det fulle eierskapet til Fun i Norden. O. Kavli omsatte i 2014 for DKK 170 mill. Selskapet har 70 medarbeidere. Overtakelsen skjedde med virkning fra 1. mars 2016 og det er beregnet en mindreverdi ved overtakelsen, se note 3.

Pierre Robert har kjøpt fire velkjente merker innen sokker, strømpebukser og undertøy fra den finske merkevarleverandøren **Nanso Group**. Avtalen innebærer kjøp av merkene Norlyn, Amar, Black Horse og Finnwear, som har sterke posisjoner i finsk dagligvarehandel. Produktene passer godt sammen med Pierre Roberts eksisterende produktportefølje, som i tillegg til undertøy, sokker og strømpebukser består av treningstøy og ullundertøy. Varemerkene som inngår i avtalen hadde i 2015 en omsetning på EUR 17,2 mill. (ca. 163 mill. kroner). 22 medarbeidere vil bli overført til Pierre Robert som følge av transaksjonen. Kjøpet er innregnet fra 1. mai 2016.

Orkla Food Ingredients har kjøpt **The Waverley Bakery Limited**, som er en ledende leverandør av iskjeks og -tilbehør i Storbritannia. Waverley selger primært iskjeks til dagligvarehandelen i Storbritannia. I tillegg tilbyr de iskjeks, iskremingredienser og -tilbehør til isbarer og småskala-produsenter av iskrem. Waverley Bakery har vært et kjent navn i den skotske iskrembransjen i mer enn 100 år. Virksomheten har ca. 45 ansatte. Selskapet oppnådde en omsetning på GBP 5,9 mill. (ca. 72 mill. kroner) i 2015 og en EBITDA på GBP 0,7 mill. (ca. 8,7 mill. kroner). Waverley Bakery er innregnet fra 1. mars 2016.

Orkla Food Ingredients har i tillegg kjøpt ut resterende eierinteresser i Call Caterlink og Marcantonio Foods samt kjøpt fire mindre selskaper hvorav tre er på Island og ett i Sverige.

Øvrige forhold

Merverdianalysene av selskapene Cederroth (Orkla Care), NP Foods (Orkla Confectionery & Snacks), Condite (Orkla Food Ingredients), W. Ratje Frøskaller (Orkla Care), Eisunion (Orkla Food Ingredients) og Anamma (Orkla Foods) er sluttført 2016. Det er ikke gjort noen vesentlige endringer i merverdianalysene med unntak av for Cederroth hvor det er blitt tilordnet en merverdi til en eiendom i Falun samt redusert verdien av kjøpte varemerker. I sum er goodwill knyttet til kjøpet av Cederroth økt noe. Øvrige merverdianalyser er ikke endelige pr. 3. kvartal 2016.

Det er pr. 3. kvartal 2016 kjøpt virksomheter for totalt 2.584 mill. kroner på gjeldfri basis.

Solgte selskaper

Orkla Eiendom solgte i 2. kvartal 2016 datterselskapet Mortensrud Næring med en bokført gevinst på 28 mill. kroner som inngår i EBIT (adj.). I 1. kvartal 2016 solgte Orkla Eiendom sin andel i Raufoss Næringspark. Gevinsten på 57 mill. kroner er presentert på linjen tilknyttede og felleskontrollerte selskaper i resultatet. Oppgjøret for varemerket Asan kom i 1. kvartal. Avhendelsen av Asan medførte ikke noen resultat-effekter. Alle tre salgene er presentert på linjen for solgte selskaper i kontantstrømmen.

Resterende eierandel på 16 % i Gränges ble solgt med en gevinst på 26 mill. kroner i 1. kvartal 2016 og presentert i «Øvrige finansposter, netto». I kontantstrømmen inngår provenyet på linjen «Netto kjøp/salg aksjer og finansielle eiendeler» med 826 mill. kroner.

NOTE 6 NETTO RENTEBÆRENDE GJELD

De ulike elementene i netto rentebærende gjeld fremkommer av tabellen nedenfor:

Beløp i mill. NOK	30.9. 2016	31.12. 2015
Rentebærende gjeld langsiktig	(10 588)	(8 722)
Rentebærende gjeld kortsiktig	(390)	(399)
Rentebærende fordringer langsiktig (i «Finansielle eiendeler»)	476	586
Rentebærende fordringer kortsiktig (i «Øvrige fordringer»)	124	9
Likvide midler	904	721
Netto rentebærende gjeld	(9 474)	(7 805)

NOTE 7 ØVRIGE FINANSPOSTER, NETTO

De ulike elementene i netto øvrige finansposter fremkommer i tabellen nedenfor:

Beløp i mill. NOK	1.1.-30.9. 2016		1.1.-31.12. 2015		1.7.-30.9. 2015	
Gevinster, tap og nedskrivninger aksjer og finansielle eiendeler	169	72	107	32	19	
Utbytter	23	28	28	8	17	
Agio	(8)	(2)	0	1	(3)	
Renter pensjoner	(35)	(29)	(41)	(11)	(7)	
Andre finansposter	(122)	(27)	(30)	(4)	(15)	
Sum	27	42	64	26	11	

NOTE 8 NÆRSTÅENDE PARTER

Canica-systemet som kontrolleres av styreleder i Orkla, Stein Erik Hagen (største eier med 24,5 % av utstedte aksjer), har sammenfallende eierinteresser med Orkla i enkelte investeringer.

Det har ikke vært noen vesentlige transaksjoner mellom konsernet og nærstående parter pr. 3. kvartal 2016.

Konsernet har mellomværende med felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper innenfor Orklas eiendomsinvesteringer med 46 mill. kroner.

NOTE 9 OPSJONER OG EGNE AKSJER

Endring i utestående opsjoner og egne aksjer er vist i nedenstående tabeller:

Utvikling i antall opsjoner:

Utestående opsjoner pr. 1.1.2016	2 722 000
Innløst i perioden	(1 637 000)
Utløpt i perioden	(40 000)
Utestående opsjoner pr. 30.9.2016	1 045 000

Utvikling i antall egne aksjer:

Egne aksjer pr. 1.1.2016	940 300
Eksternt kjøp egne aksjer	2 000 000
Opsjonsinnløsning i egne aksjer	(1 637 000)
Aksjeprogram for ansatte	(165)
Egne aksjer pr. 30.9.2016	1 303 135

NOTE 10 VURDERINGER RUNDT VERDIFALL

Konsernet har i tråd med vedtatte prinsipper gjennomført verdifallstester for alle immaterielle eiendeler med ubestemt levetid og for all goodwill før avleggelse av 3. kvartal. Som resultat av gjennomførte tester er eiendeler knyttet til virksomheten i Orkla Food Ingredients skrevet ned til gjenvinnbart beløp med 56 mill. kroner. Det har pr. 3. kvartal 2016 ellers ikke fremkommet indikasjoner på at noen av konsernets eiendeler er kommet i en verdifallssituasjon.

Som følge av innføring av flypassasjeravgift fra 1. juni 2016 og Ryanairs beslutning om å legge ned sin driftsbasis, ser ikke styret i Moss Lufthavn Rygge lenger grunnlag for videre drift av den sivile trafikken fra 1. november 2016. På denne bakgrunn har Orkla skrevet ned balanseverdiene knyttet til Moss Lufthavn Rygge med i alt 171 mill. kroner. Bokført verdi av Orklas egenkapitalandel er skrevet ned med 71 mill. kroner og er presentert på linjen for «Resultat fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper». Lån til selskapet på 100 mill. kroner er skrevet ned på linjen for «Øvrige finansposter, netto». Nedskrivningen ble foretatt i 2. kvartal.

NOTE 11 AKSJER OG FINANSIELLE EIENDELER

Aksjer og finansielle eiendeler regnskapsført til virkelig verdi:

Beløp i mill. NOK	Verdsettelsesnivå			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
30.9.2016:				
Eiendeler				
Investeringer	-	155	90	245
Derivater	-	441	-	441
Gjeld				
Derivater	-	528	-	528
31.12.2015:				
Eiendeler				
Investeringer	876	405	131	1 412
Derivater	-	448	-	448
Gjeld				
Derivater	-	649	-	649

Se for øvrig note 6 for oversikt over rentebærende fordringer og gjeld.

NOTE 12 ANDRE FORHOLD

Det har ikke fremkommet nye forhold i vurderingene rundt situasjonen i Denofa do Brasil (se note 39 i årsrapporten for 2015) og situasjonen i Sapa Profiles Inc. Portland (SPI) (se note 6 i årsrapporten for 2015).

Det har ellers ikke fremkommet forhold eller hendelser etter balanse-dagen som ville ha påvirket regnskapet eller gjennomførte vurderinger.

NOTE 13 KONTANTSTRØM ORKLA-FORMAT

Kontantstrøm i Orkla-format gjøres på konsernnivå opp i endring netto rentebærende gjeld, et viktig nøkkeltall for konsernet (se note 6). Dette kontantstrømformatet brukes direkte til styring av forretnings-områdene og inngår også som segmentpresentasjon i tabeller før de ulike virksomhetsbeskrivelsene i konsernteksten. Totaloppstillingen gir den samlede finansielle kapasiteten generert fra konsernets drift til å dekke inn konsernets finansposter, betaling av skatter samt mer selvstyrte forhold som utbytte og handel i egne aksjer. Kontantstrømmen fra driften er splittet på «Kontantstrøm fra driften¹» og «Kontantstrøm fra driften Financial Investments».

Siste delen av kontantstrømoppstillingen viser hvilke ekspansjonstiltak som er tatt i form av direkte ekspansjonsinvesteringer, oppkjøp av selskaper, nedsalg i selskaper samt endring i nivået på investeringer i aksjer og finansielle eiendeler. Med direkte ekspansjonsinvesteringer menes investeringer som enten er investeringer i nye geografiske markeder, nye kategorier eller som representerer betydelige kapasitets-økninger. Kontantstrømmen presenteres til gjennomsnittlig månedlig valutakurs, mens endring netto rentebærende gjeld er en absolutt størrelse målt til sluttkurs. Valutaeffekter knyttet til netto rentebærende gjeld forklarer overgangen.

Beløp i mill. NOK	Note	1.1.–30.9.		1.1.–31.12.	1.7.–30.9.	
		2016	2015	2015	2016	2015
Driftsresultat		2 715	2 165	3 058	1 037	883
Amortisering, av- og nedskrivninger		874	841	1 109	341	295
Endring netto driftskapital, etc.		(592)	(283)	404	(28)	(211)
Kontantstrøm fra driften før investeringer		2 997	2 723	4 571	1 350	967
Netto fornyelsesinvesteringer		(1 040)	(659)	(930)	(280)	(255)
Kontantstrøm fra driften¹		1 957	2 064	3 641	1 070	712
Kontantstrøm fra driften Financial Investments		(129)	127	94	(32)	92
Betalte finansposter, netto		(212)	(197)	(285)	(69)	(83)
Betalte skatter		(436)	(668)	(727)	(129)	(87)
Mottatte utbytter		244	282	282	116	126
Andre betalinger og ikke videreført virksomhet		4	155	158	(8)	20
Kontantstrøm før kapitaltransaksjoner		1 428	1 763	3 163	948	780
Betalte utbytter		(2 599)	(2 554)	(2 563)	(18)	-
Netto kjøp/salg egne aksjer		(81)	(112)	(31)	10	(117)
Kontantstrøm før ekspansjon		(1 252)	(903)	569	940	663
Ekspansjonsinvesteringer		(132)	(236)	(388)	(35)	(77)
Salg av selskaper (enterprise value)	5	399	1 081	1 133	-	4
Kjøp av selskaper (enterprise value)	5	(2 584)	(3 033)	(3 173)	(633)	(1 843)
Netto kjøp/salg aksjer og finansielle eiendeler		1 119	225	298	74	76
Netto kontantstrøm		(2 450)	(2 866)	(1 561)	346	(1 177)
Valutaeffekt netto rentebærende gjeld		781	(401)	(583)	360	(398)
Endring netto rentebærende gjeld		1 669	3 267	2 144	(706)	1 575
Netto rentebærende gjeld	6	9 474	8 928	7 805		

¹Eksklusive Financial Investments